

Dansverbod van de moellahs houdt Iraanse dansers niet tegen

Dans De afwezigheid van dans wordt gaandeweg voelbaar in 'This is not a dance'. Nastaran Razawi Khorasani's theatrale podcast over dans is een krachtig opgestoken middelvinger naar het Iraanse dansverbod.

Francine van der Wiel

22 september 2023 • Leestijd 2 minuten

Luisteren 

Leeslijst 



Nastaran Razawi Khorasani in haar nieuwe voorstelling 'This is not a dance'.

Foto Bas de Brouwer



Business

Menselijke oplossingen voor zakelijke uitdagingen.

Mobiel, Glasvezel en ICT

Meer weten →

This is not a dance, zo heet de nieuwe voorstelling van Nastaran Razawi Khorasani. En inderdaad, het is geen dans, althans voor het grootste deel van de tijd niet. Eerder een soort theatrale podcast. Over dans. Dans die tegen de verdrukking in zichtbaar wil zijn maar zichzelf onzichtbaar moet maken. Want in Iran, het geboorteland van Razawi Khorasani, is dans verboden.

Dans

This is not a dance. Door: Nastaran Razawi Khorasani. Gezien: 21/9, Theater Rotterdam, Rotterdam. Tournee t/m 19/11. Info: nastaran.nl



En dus is het donker. De muren zijn zwart, de toneelvloer is zorgvuldig afgedekt met een zwart fluwelen doek. De batterij spots vóór op het toneel blijft werkeloos als Razawi Khorasani, roerloos staand of zittend, net als het publiek in de zaal, aandachtig luistert naar de stemmen die in het Farsi hun verhalen doen. Op het achterdoek wordt de vertaling geprojecteerd.

Net als voor haar vorige voorstelling, voerde Razawi Khorasani telefoongesprekken met Iraniërs. In *Songs for no one* sprak ze kinderen die onder een onderdrukkend regime opgroeien. Dit keer zocht ze contact met dansers en choreografen in Iran en de Iraanse diaspora. Anoniem, want zelfs praten over hun vak, voor een voorstelling in Nederland, is niet zonder risico.

Lees ook

'In het lichaam zitten weinig leugens'



Indringende verhalen

Veel vakgenoten wilden dan ook uit angst niet met haar praten. Des te indringender zijn de verhalen van degenen die dat wel deden. Hun relaas begint onschuldig, met de oorsprong van de dansdrift: verlegenheid, de wens om niet te hoeven praten, de expressieve vrijheid die de woordloze dans biedt. Wat dat betreft verschillen de Iraanse danskunstenaars niet van hun collega's elders.

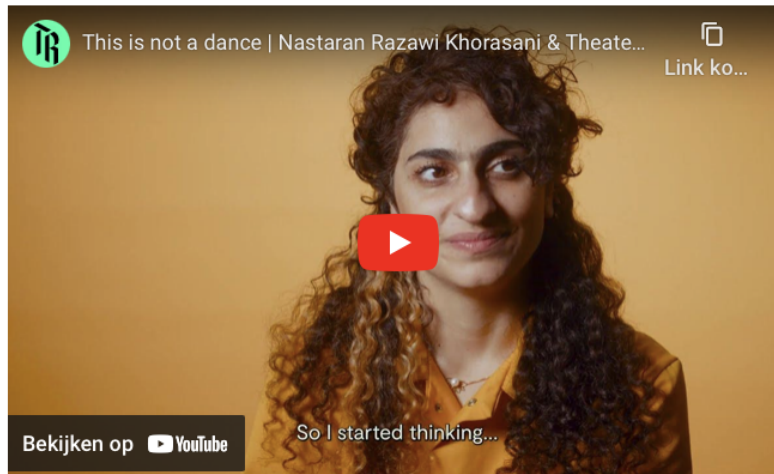
Langzaam dringt de fnuikende uitwerking van (zelf-)censuur zich sterker op. Wat moet je op officiële papieren invullen als je vak is verboden? Sportleraar, medewerker? Hoe leer je nieuwe technieken? Wat is dans eigenlijk? Wie kun je uitnodigen voor een illegale voorstellingen? Het publiek neemt zelf ook een risico, enkel en alleen door aanwezig te zijn.

Als je hun verhalen hoort, is het een wonder dat er toch wordt gedanst. Met gevaar voor eigen leven volgen de gedrevenen ondergronds hun lessen en workshops van buitenlandse choreografen. Hele festivals worden georganiseerd, verspreid over de stad in alternatieve ruimtes, verstoep voor het alziende oog van de Iraanse overheid, de „geilheidscontroleurs“, zoals iemand de spionnen van het regime noemt. Een zoeklicht dat traag het toneel afspeurt, is daar de eenvoudige verbeelding van. Razawi Khorasani hult zich, op een teen na, zorgvuldig in het duister.

Onzichtbare dans

Langzaam wordt de afwezigheid van dans steeds voelbaarder. Onzichtbare dans, die ondertussen wel bestaat. Pas in het laatste deel introduceert Khorasani beweging, in een spel met licht, schaduw en duister. In de flitsen van een stroboscoop zijn flarden van een dans te zien, uitgelaten, triomfantelijk, bevrijdend.

Eigenlijk, zegt een van de mensen die zij voor haar voorstelling sprak, gaat het de moellahs niet eens om de dans, maar om het lichaam. Het lichaam is taboe, omdat het agahi creëert, bewustzijn, en bewustzijn leidt tot vrijheidsdrang. Dat zou natuurlijk de ondergang van de moellahs betekenen. *This is not a dance* is zowel een opmerkelijke, paradoxale ode aan het dansende lichaam als een krachtig opgestoken ironische middelvinger naar het regime. Helaas heeft dat regime zoals bekend weinig affiniteit met ironie.



Een versie van dit artikel verscheen ook in [de krant van 25 september 2023](#).